

ЕДИНЪ БРОЙ
10 ст.

ВЪСТНИКЪ ДОБРУДЖА

ИЗЛИЗА ПОНЕДЕЛНИКЪ, СРЪ.

ПЕТЪКЪ

ЕДИНЪ БРОЙ
10 ст.

Абонаментъ за България: 7 лв. шестмесечно; за отраното: 14 лв. — Обявления: 15 ст. за кв. см. — Всичко що се отнася до в-ка се адресува: По дирекцията на в-къ „Добруджа“ — Бабадагъ. Ръкописи не се връщатъ назадъ.

България бди надъ Дунава. — Каролъ I. — Кюстенджанското пристанище. — Изъ миналото на Добруджа.

България бди надъ Дунава.

(Изъ английския в. „Ню-Йорк“ отъ 19/VII 1917 г.)

Въ прѣдшниятъ бройове на „Ню-Йорк“ постоянно се обръщаше вниманието върху крайния характеръ на цѣлитъ, които българитъ гонятъ отъ войната. Нѣма сега партия въ България, която да поддържа принципа — който вѣкои българофили въ Англия още поддържатъ, макаръ и противенъ на фактитъ — че тази война е само за освобождението на Македония. Къмъ сръбската и гръцка Македония се прибави и Моравската долина, като необходима за бъдещето на България; къмъ Моравската долина се прибави и цѣла Добруджа. Както обявено, за Добруджа българскитъ държавници и писатели не се задоволяватъ да твърдятъ само, че прѣобладаващия характеръ на населението въ Силистренския и Добричкия окръзи, присъединени къмъ Ромъния въ 1913 година е български, тѣ сж еднодушни въ претенциитъ си за цѣлата. Българската преса е пълна съ послания отъ български колонии въ Кюстенджа, Бабадагъ, Тулча и много други градове и села изъ цѣлата тая провинция отъ смѣсено население, въ които молятъ да се присъединятъ за винаги къмъ България. Гдѣто населението не е още българско, грѣскави усилия се полагатъ да се побългарятъ. Чиновици, учители и свещеници отъ България сж изпратени страната за разпространяване българско образование. Въ края на май нови 44 български училища се откриха въ Сѣверна Добруджа. Къмъ разовитъ аргументи се привеждатъ исторически претенции. Министри и журналисти припомянатъ на народа, че тя е била първата балканска провинция завладѣна и населена отъ българскитъ тѣли на Асаруха и нѣжно я наричатъ люлката на България, земя свързана съ развитието на България и даже по тѣсно отколното Македония. „Добруджа“, заявява г-нъ Димчевъ, М-ръ на земледѣлието „е днесъ една плодородна страна, когато Македония ще стане такава въ бъдеще“. Претенцията най-главно и откровенно се основава на политически и стратегически причини. Една уводна статия на бившия англофилски органъ на г-нъ Гешевъ, „Миръ“ (8 юни) озаглавена „България пазителка на Дунава“ — написана отъ народния депутатъ Вазовъ — започва съ изречението „Една отъ голѣмитъ държавнически дѣлжности на сегашното българско поколение е, безъ съмнѣние, да запази за доброто на държавата ни цѣлата Добруджа съ участието на Дунава“. Автора се стареа да покаже, че това грѣбна да се направи, за да се запази България въ бъдеще отъ нашествия и нападения. Той свързва: „Ний сме убѣдени, че българското правителство, смѣло поддържано отъ мощнитъ си съюзници, ще удовлетвори желанието на цѣлия народъ. България ще стане пазителка на Дунава, и като послѣдствие, — на мира на Балканския полуостровъ“. Българския миръ свързанъ съ германския: Вдѣнието надъ Рейна засилено съ бдѣнието на Дунава! Когато проекта за канала, който ще свързва Рейна и Дунава се осмѣществи — господата Радославовъ и Димчевъ и остагалиятъ, не скриватъ интереса си въ това — България дѣйствително ще стане „третия стълбъ отъ централнитъ сили“.

За по силна и ясна прѣдстава за българскитъ амбиции нева да прѣгледаме органа на тѣснитъ социалисти (меншество) „Работнически вѣстникъ“ отъ 9 юний. Уводната му статия е единъ съкрушителенъ обвинителенъ актъ противъ широкитъ социализмъ, които както „Ню-Йорк“ съобщи на вѣрмето, заминаха за Стокхолмъ подъ покровителството на Радославовъ, графъ Апови и германското правителство. „Работнически вѣстникъ“ нарича тия патриоти социалисти „широки социалисти“. Тѣхнитъ исания сж чисто империалистични и шовинистични. Д-ръ Сахаровъ иска обща граница между България и Австро-унгария — коридоръ прѣзъ Сърбия; Асѣвъ Панковъ иска Моравската долина; Янко Сажковъ скромно завършва неговитъ изявления съ думитъ: „Ний сме почти въ съгласие съ правителството“. И при все това, тия хора, продължава вѣстника, говорятъ за Балканска федерация и претендиратъ, че сж социалисти. Навстина тѣ не сж по-добри отъ ромънскитъ, сръбскитъ и гръцкитъ шовинисти, отъ които тѣ бѣха навикнали да се ужасяватъ. По тѣхнитъ условия за Велика България не може да се сключи траенъ миръ, който да бѣде основа за бъдещата „Балканска федерация“.

Като се помислимъ да докажемъ въ една по-прѣдшна статия, (29) тѣснитъ социалисти сж единствена неповлияна отъ Пруситъ партия въ България. Между това, бившиятъ англофилъ продължава кампанията си въ Швейцария съ надежда да привлечатъ простодушнитъ Западни Сили Г-нъ Гешевото „Дружество на българскитъ писатели, артисти и учени“ което вече описахме, продължава да събира пари и разширява съмнителната си дѣйностъ въ полза на Пруския царъ.

Белизариусъ.

Б. Р. Даваме гласностъ на тая важна враждебно на съюзното ни дѣло писана статия, за да стане ясно на всички лица отъ съюзнитъ намъ политически сръди, неосвѣтени добръ въ Добруджански бѣспросъ, че благоприятното за България разрешение на тоя въпросъ е отъ голѣмо и почти рѣшително значение за бъдещата здравостъ и неразрушимостъ на „централния съюзъ“.

Тая мисль бѣ застъпена у насъ още въ бр. 2 на в. Добруджа и трѣбва само да се съжелява, че въпрѣки очевидността на въпроса, който дражни враждебността на съюзнитъ ни врагове, намиратъ се всетаки хора, въ приятелскитъ и съюзнитъ намъ сръди, които считатъ за нужно да се противопоставятъ и да спъватъ българското дѣло въ Добруджа. Това е за нашитъ приятели.

А за нашитъ врагове отъ „Ню-Йорк“ и за г. Белизариуса даваме слѣднитъ бѣлжки за свѣдѣние и освѣтление:

1-о. Дали българскитъ аспирации надъ сѣверна Добруджа, съставляватъ „империалистически претенции“, или законна ревандикация на похитени безсиорни права на България, господата отъ „Ню-Йорк“ и г. Белизариусъ, могатъ да се справятъ най-добръ, безъ страхъ да попаднатъ въ съмнителнитъ насоки на българскитъ аспирации, въ английската архива отъ 1876 г. по балканския въпросъ и специално въ книгата и протоколитъ на Цариградската конференция.

Въ тѣхъ тѣ ще наитратъ не само нашитъ аргументи, но и неопровержимитъ английски документи въ полза на тия „империалистични прѣтѣнции“, поддържани тогава отъ първитъ хора на Англия, и то въ единъ моментъ, когато България още не съществуваше като държава, когато още нѣмаше български държавни мжже, и „български амбиции“, и когато въпрѣки това, цѣла Европа на чело съ самата Англия и силитъ на Обявлението виждаше ясно, че гаранцията за „траенъ миръ“ на Балканитъ, почива именно въ създаването на една България, въ границитъ на която да влизатъ и Македония, и Моравско и цѣла Добруджа, която тогава и ромънскитъ официални карти включваха въ прѣдѣлитъ на Турция, а въ тия на възкресяюща България.

2-о. Господинъ Белизариусъ клони да прѣдстави българския подеи въ сѣверна Добруджа, като нѣщо което изкуствено сега се създава отъ български чиновици, учители и свещеници. Самия Фиктъ, обаче, който той констатира, опровергава неговата тенденция. Прѣзъ и най българскитъ училища въ сѣверна Добруджа, дѣйствително бѣха 44 и тѣ възникнаха само въ разстояние на едноимесечна възродителна акция на скромния български войникъ — учителъ, безъ ничия официална материална поддржка. Днесъ тия училища нарастваха на 85, за да стигнатъ утрѣ

100—150—200, стига да се наитри и даде на населението нужния учителски персоналъ, защото стечението на българскитъ дѣца въ училищата е нѣщо феноменално и на всѣки учителъ днесъ се падатъ до 150 дѣца за обучение. Български чиновици въ сѣверна Добруджа още нѣма, защото

управлението въ Добруджа продължава да е германско, а нашия Синодъ въ свол блажелъ фанатизмъ до сега е изпратилъ въ Добруджа едва десетина свещеници, вмѣсто 300 такива, които населението рекламира. И въпрѣки това българския подеи въ сѣверна Добруджа основателно плаши нейнитъ врагове. Нека г. Белизариусъ си обясни тоя феноменъ и разбере като какъ тия дѣца на „сѣсеното въ Добруджа население“ се побългариха съ такава кинематографическа бързина, когато това чудо, Ромъния не можа да извърши прѣзъ цѣлия 38 годишенъ периодъ на своето тираническо владѣние надъ Добруджа. И това въпрѣки факта, че въ своя българофобски бѣсъ, тѣ се помисли да обезбългарятъ Добруджа като отвѣчавъ въ робство и изгнание 25 хиляди българи, тѣжната съдба на които, напоследъкъ бѣ засвидѣтелствувана и въ „Руское Слово“ отъ 31-й августъ.

Едно вѣрме Жакъ Гахамъ, Гладстонъ и Салисбуръ свързваха всецѣло достоинството и междутродната роля на Англия съ съдбата на потиснатитъ балкански народи и специално съ мъченическата съдба на България, днесъ хора като Белизариусъ и тласкатъ въ редоветъ за пейнитъ мжители. — Нека отъ тамъ всѣки заключава, кой е този който ратува за „империалистически претенции“ и кой за свояната кауза на похитенитъ и мжкунени съ кръвъ и сълзи народни „правдини“.

П. Тодоровъ.

КАРОЛЪ I.

На 10 того се изпълватъ двѣ години отъ смъртта на бившия ромънски кралъ, паметта на когото ромънитъ отъ окупирана Ромъния се готвятъ официално да чествуватъ. Името на Карола буди у насъ тѣжни спомени; то е свързано съ най-мжчителнитъ за изредитата ни душа събития. Дѣйността на официална Ромъния прѣзъ цѣлото негово царуване затѣмни участието на ромънската армия въ освободителната акция прѣзъ 1877—78 година. Проявеното въ началото недоверие отъ замѣнаването на Весарабия съ Добруджа скоро отстъпи мѣсто на завоевателнитъ стремежи на Ромъния въ врѣда на България. Добруджа става арена на една низка борба, която нашата задунавска съсѣдка поведе. Национализиранието на тоя чисто български хатъ се поведе съ едно острѣрение, което нѣма равно въ историята на народатъ. Благодарение на високото национално съзнание, добруджанското население запази своя националенъ характеръ и будно чакаше момента да издигне своя гласъ за самостоятелно съществуване.

Прѣзъ цѣлото царуване на Карола слѣдъ 88 г. официална Ромъния правеше всичко за да не се разбере съ насъ. Надмѣнна, а негодна да се прѣустрои вътрѣшно, тя ни дебѣше ежеминутно задъ грѣба. 1912 гднина, когато нашата славна армия печелѣше побѣди слѣдъ побѣди, възбуди въ Ромъния една прикрита завистъ и едно лицемерно жокеричане прѣдъ нашата официална властъ, въ съзнание на нашата мощъ. Обаче, тя ни за минута не прѣставаше да дебне неблагоприятия за насъ моментъ. Въ 1913 г. настѣпи дългоочаквания денъ. Ромъния веднага се обля въ редоветъ на нашитъ врагове. Въ Петроградската конференция тѣ не доби очакваното и заработи въ друго направление. Трѣвнитъ гласове на вѣкозипа наша политически мжности останаха гласъ кониющъ въ пустинѣ. Вижъ нашия постъгъ е плаасация не бе разбранъ отъ офи-

циална Ромъния. Тя направя... за да ни изправи... в Букурещ. Тоя град се на... ивно свърза съ име... то на Карола за вѣчни времена. Историкът, когато заговори за букурещката конференция не може да не спомене и името на Карола. Въ 1913 год. окончателно се сляса моста на зближението ни съ Ромъния. България скри своя боева нож и сви своето бойно знаме за по-благоприятни дни, съ направено отъ сторенитѣ неправди сърдце. Той изрази своята душа въ популярната мелодия на „Съюзници разбойници“.

Царската сръбца въ Кюстенджа бѣ нова болѣзка за насъ; тамъ се скъсаша традиционнитѣ племенни връзки на Русия съ България. За да биде отстранено по-чувствително, Николай, въ пълния разгаръ на празненствата, биде велегласно провъзгласенъ за шефъ на рениорския полкъ, който първи почна окупираната на южна Добруджа.

Официална Ромъния замисли, че е изиграла ролята си на първостепенна и ръководна държава на Балканитѣ. А тоа мѣсто законно другиму се падаше, тя просто го отбрадна. Подлостта трѣбваше да биде махана примѣрно за пазидане на народитѣ. Обявлението на войната съ Ромъния въ 1916 година биде жосръщната съ усмивка и облекчение отъ всѣхъ българичъ. Съ пламененъ жаръ на отмъщение българския войникъ полети въ борбата и съ вѣрата въ правотата и светостта на своето дѣло отмъсти за поруганата си чест. Ромъния пожена онова, което Каролъ и неговия вѣренъ аутуратъ сѣха десетки години подъ редъ.

Въ царуването на Карола се извърши и измѣната сѣрбю нашитѣ мощни съюзници. Каролъ постави държавната чест на Ромъния на заслужено поругане. Подлостта бѣше неохотна. Германскитѣ окупационни власти не трѣбваше ни за моментъ да забравятъ изостатъ на тоя актъ и въ сегашната си дѣйностъ спрѣмо ромънския народъ трѣбваше да черпи урокъ отъ миналото държавни точна смѣтка за нашитѣ чувства и болѣжки.

Военни новини.

Македонски фронтъ. 4 X. По цѣлия фронтъ слаба артилерийски дѣйностъ, малко по-оживена източно отъ р. Вардара, нѣколко жасни огнени урагани въ завоя на р. Черпа. Въ долината на р. Струма патрулна дѣйностъ. Една неприятелска разузнавателна група при устнето на р. Струма биде прогонена съ огънь. Въ долинитѣ на р. р. Вардаръ и Струма оживена аеропланна дѣйностъ.

5. X. Въ Витолско и въ завоя на р. Черпа, нѣколко кратки артилерийски урагани. Западно отъ Вардара малко по-оживенъ артилерийски огънь. Една неприятелска дружина, която настѣпи източно отъ Дойранското езеро бѣше поверната съ огънь. На разни мѣста отъ фронта, неприятелски разузнавателни части бѣха прогонени съ огънь. Въ долинитѣ на р. р. Вардаръ и Струма оживена аеропланна дѣйностъ. Съ артилерийския огънь свалихме единъ неприятелски аеропланъ, който падна източно отъ Дойранското езеро.

Ромънски фронтъ. 4. X. При гр. Тулча, Исакча и източно отъ Галацъ артилерийски огънь. На Серетъ наши разузнавателни части проникнаха въ неприятелскитѣ позиции и се завърнаха съ плѣници и една картечница.

5. X. При Тулча обикновенъ артилерийски огънь.

Добруджанци, орете и сѣйте! Не оставайте незащитни ни педа земя. Така ще изпълните най-добриятѣ ваши дѣла къмъ геронитѣ, които сега при устията на Дунавъ бранятъ непоколебимо свободата на нашата родина.

Д-ръ Ив. Пенаковъ.

Кюстенджанското пристанище

V

Другъ важенъ прѣдметъ на вноса прѣзъ Кюстенджа сѣ колониянитѣ стоки и плодове, каквито сѣ внесени 14077 тона въ 1910 г. и 14913 тона въ 1913 г. Галацъ и Браила не само че надминаватъ по тѣгло този вносъ, но което е по важно, — до като прѣзъ Кюстенджа сѣ внасятъ разни плодове и зеленчуци, които сѣ прѣдметъ на луксозна консумация, прѣзъ Браила, а особено прѣзъ Галацъ, сѣ внасятъ въ по голѣми количества трайни и сериозни колониялни стоки като пиперъ, кафе, чай, какао и др.

Машини и машинни части сѣ внесени въ 1910 г. 988 тона, а въ 1913 г. 2211 тона, но прѣзъ Браила и Галацъ взети наедно сѣ внесени 5452 тона въ 1910 г. и 9400 тона въ 1913 г. Внесенитѣ прѣзъ Кюстенджа 1679 т. въ 1910 г. и 4090 т. въ 1913 г. дърва и дървени материали сѣ прѣдизначени изключително за мѣстно употребление, и се състоятъ отъ дърва за горѣние, каквито липсватъ въ Добруджа. За 1910 г. Браила и Галацъ сѣ внесли 4889 тона и 12,366 тона дървенъ материалъ въ 1913 г.

Храни, зърнени продукти и тѣхни произведения, между които най-важно мѣсто заема оризътъ, прѣзъ Кюстенджа сѣ внесени едва 890 тона въ 1910 год. и 1286 т. въ 1913 г., докато Браила внася 17,771 т. въ 1910 г. и 15,506 въ 1913 г., а Галацъ 6648 тона въ 1910 г. и 3013 въ 1913 год. Растителни масла сѣ внесени прѣзъ Кюстенджа за 1913 г. 1101 тона, докато другитѣ двѣ пристанища сѣ внесли 3391 т. заедно.

Сѣщо така вноса прѣзъ Кюстенджа за повечето други сериозни артикули прѣдизначени за индустриални цѣли или за употребление, напр. каучукъ, химически продукти и тѣхнества, петролъ и масла, бон и лажове и пр. стои много по-долу отъ вноса прѣзъ Браила и Галацъ. Така че, ако изключимъ вноса на каменни валяци и на прѣснзеленчуци и плодове, ще видимъ, че Кюстенджа по отношение на вноса стои много по-долу отъ Браила и Галацъ и не играе нѣкаква независима роля за економическия животъ на страната. Кюстенджа като вносно пристанище е една необходимостъ за Добруджа, докато за страната, отъ вѣждъ Дунава, тя служи за удовлетворение на луксозната консумация.

Износа прѣзъ Кюстенджанското пристанище за 1910 год. е отъ 955,685 тона или 21% отъ цѣлия износъ на Ромъния, а за 1913 год. е отъ 1,323,445 т. или 22%, отъ цѣлия износъ на страната. По цѣна, съответнитѣ проценти сѣ 16% въ 1910 и 14% въ 1913 година. Въ 1913 год. само Кюстенджа е надминала по износъ и двѣтъ дунавски пристанища Галацъ и Браила, тъй като заедно тѣ сѣ изнесли едва 1,011,795 тона, на обща стойностъ 150,522,581 лева, докато стойността на износа прѣзъ Кюстенджа за 1913 г. е 176,472,645 лева. Но въ 1910 г. Браила сама сѣ своитѣ 1,080,529 тона износъ за 160,701,044 лева надминава Кюстенджанския износъ по тѣгло, а по стойностъ, надминава износа на Кюстенджа и Галацъ взети наедно.

Но 1913 година е не нормална за ромънския износъ по Дунава, тъй като поради намѣсата на Ромъния въ балканската война, и още отъ цѣлия мѣсеци прѣминати въ заканвания, плаването по Дунава е било спънато, шлеповетѣ и параходитѣ по рѣката сѣ били реквизираны за военни транспортъ, самитѣ пристанища сѣ били заети отъ военни джиди, тъй че износа е билъ принуденъ да се отпрати прѣзъ Кюстенджа. Въ послѣдствие и тукъ ще привеждаме цифритѣ за 1910 г. които е нормална въ сравнение съ 1913 год.

Най-важенъ прѣдметъ на износа прѣзъ Кюстенджа, по тѣгло, е петрола и неговитѣ деривати: бен-

Г-ца СТЕФАНКА ВАСИЛЕВА

и

Г-нъ ВАСИЛЪ ПЕТРОВЪ

(вѣстникарски настоятелъ)

С Г О Д Е Н И

27-й септември 1917 год.

Балчикъ

Кюстенджа

Г-ца Лили Мавродиѣва

и

Г-нъ Никола Коняровъ

(отъ Флота)

С Г О Д Е Н И

гр. Кюстенджа, септември 1917 год.

София

Балчикъ

зинъ, ватранъ и др. Въ 1910 г. сѣ изнесени 508,613 тона, а въ 1913 г. 913,028 тона, докато въ 1879 петрола е билъ единъ отъ внасятитѣ артикули прѣзъ Кюстенджа. За износа на петрола и неговитѣ деривати въ Кюстенджа сѣ направени толкова специални приспособления, щото естествено е, че тукъ ще се насѣти почти всичкия износъ. Петрола изисква специални инсталации за прѣносъ, разтоварване, складирване и товарение, за да може износа да издържа конкуренцията на международния пазаръ. Така че износъ е възможенъ само тамъ гдѣто сѣ направени подобни инсталации.

За износъ по Дунава къмъ Германия сѣ построени нѣколко резервоара въ Гюргево, и е уреденъ износъ прѣзъ специални параходи — шлепове, тъй че слѣдъ износа прѣзъ Кюстенджа кърво мѣсто заема този прѣзъ Гюргево. Поради липсата на удобства на горния Дунавъ, не всички износъ намира доходящъ рѣчния пътъ. Тамъ петрола се изнася съ специални параходи — шлепове на ромънското рѣчно плаване, съ малкъ тонажъ, които при това трѣбваше да транзбордиратъ въ Буда-пеща въ по малки тангове. Това правя, щото при сегашното състояние на плаването по Дунава, само онѣхъ петролни продукти, които сѣ назначени за южна Германия да намиратъ рѣчния пътъ, а отпратенитѣ за сѣверна Германия количества — патуватъ прѣзъ Кюстенджа, до които достигатъ било съ вагони — цистерни, било по напослѣдъкъ построенъ пире — line отъ Кымпина до Кюстенджа. Но понеже сериозна грижа на заинтересованитѣ сфери е да се подобри плаването по Дунава и да се лапрази доходящъ важния пътъ дори до балтиското-море, то патурио въ скоро врѣме дунавския пътъ ще намѣри прѣдпочитане. А при това, нищо не прѣчеше щото виѣсто въ Кюстенджа, всичкитѣ инсталации за износа на петролъ да бѣха построени въ Браила или Галацъ, които сѣ по-близко до петролитѣ източници въ Карпатитѣ. Така петрола би могълъ съ същата леснота да се отпрати за износъ по Дунава, по морето, или по рѣката Прутъ. Знае се, че Германия консумира петролъ и неговъ произвѣдения въ количество два пати по голѣмо отъ отъ цѣлото производство на Ромъния. Тѣй, че ромънската петролна индустрия, вънъ отъ близкия български и ерѣбски пазаръ, има единъ добъръ, сигуренъ и близкъ пазаръ на всичкитѣ си продукти, въ самата Германия. И къмъ всички тѣхъ пазари води дунавския, а не морския пътъ прѣзъ Кюстенджа. Петролния износъ би ималъ единъ по-естественъ пътъ ако се отпратѣше по Дунава виѣсто по морето.

Кръстю Мирски

Изъ маналото на Добруджа

(Исторически бѣлѣжки).

— Продължение —

Олавини, Хуни, българичи.

Особено за дѣто неговитѣ приемници „Омортагъ (Мортагонъ) и Пресиятъ биле обрѣнали своитѣ очи на закладъ и се мачали да прѣвзематъ Сръбскъ и Хърватско, ако и да сѣ имали толкова домашна вътрѣшна работа.

Да приведемъ тукъ и слѣдното за нашата най-стара източно-балканска държава — Аспаруховата, споредъ изложеното въ статитѣ — Византия и България у чехския Словникъ. Научникъ отъ 1862. Въ 678 императоръ Константинъ IV Погонатъ е ималъ некое сръбско унгарскитѣ българичи (proci ugororum Bulgarum), но той не ги е побѣдилъ, а само ги пригнѣлъ слѣдъ себе си отсамъ Дунава. Тия българичи като минали Дунава, покорили „цѣлата населена до тогва съ словѣни Мизия и принудили Византия да имъ плаща годишна данъ“.

Въ врѣме на царуването на българския князь Текту, починалъ въ 765, българитѣ воювали съ византийтѣ между р. Дунавъ и гр. Варна. При умния и храбри българския князь Церахъ (наричанъ още Цериъ и Тохерихъ), въ 774, прѣзъ пролѣтъта,

императоръ Константинъ V седми пѣтъ излизалъ съ войскитѣ и флотата си противъ българитѣ, но като пристигналъ до гр. Варна, убѣдилъ се, че не ще може да ги покори, и е заключилъ миръ съ Цераха. На 2-та година (775) България пакъ била нападната отъ Византия, Церику сега не е вървѣло: въ 777 той напусналъ прѣстола, избѣгалъ въ Цариградъ, покрѣстил се тамъ и се оженилъ, за една братовчедка на императора Левъ IV (споредъ Н. Иречекъ за императорова дѣщеря), и билъ назначенъ патриций. Церику билъ първиятъ царски българинъ-християнинъ.

Дохожда периодътъ, въ който е владѣлъ България, най-славниятъ ни царъ, Борисъ I, нареченъ при кръщенето му (въ 861 или 864, споредъ други) Михаилъ. При него 842—888 и при една му, царица Симеонъ (888—927), и той славенъ владѣтель, Добруджа била българска, но отъ Византия и Русия и завладѣли вече много.

Първо, една дума за родителитѣ на тогавашния руски князь Светославъ. Уморени отъ междоусобия, разномыслиитѣ източни словѣни (новгородцитѣ и др.), като се убѣдили, че само една-единна властъ би могла да ги спаси, поканили въ 862 година норманския князь Рюрикъ (862—879), да ги владѣе и да имъ биде управникъ съ тѣхна великъ князь. Тѣй, въ 862 Рюрикъ зацарувалъ въ Новгородъ надъ всички руси. Слѣдъ него станалъ руски владѣтель Олегъ (879—912), Олегъ сѣ сѣбля сѣ походы, къмъ Цариградъ

привелъ въ трепетъ Византийската империя, която била спасена съ изгоденъ за руситѣ миръ. Шлесеръ пише: Въ 865 тѣлпи нормани (роси, руси), като се спуснали по Днепъръ къмъ Черно-море, ограбили прибрѣжитѣ страни и даже подстѣпили къмъ Цариградъ. Една буря ги принудила да се върнатъ. Иловайски пише: Въ 865 Цариградъ е изпиталъ нападенето на единъ езически народъ, дошълъ отъ Скития, т. е. отъ сѣвернитѣ брѣгове на Черно-море. Тоя народъ се казва Русъ или Русъ (руси); лѣтописното прѣдание е смѣсило норманитѣ (варягитѣ) съ туземния народъ Русъ. Олегъ като руски великъ князь, е ходилъ противъ Цариградъ и въ 906, споредъ Иловайски, споредъ Шлесера въ 907. Игоръ е царувалъ отъ 912 до 945 или 946, когато сѣщо и той се явилъ при входа на Босфора. Него наследилъ снъ му Светославъ, когато станалъ пълнолѣтенъ, а именно въ 957, която година майка му Ольга била станала християнка и послѣ свѣтица. Тя е управлявала руситѣ отъ Игорвата смъртъ (945) до пълнолѣтнето на Светослава. Единъ руски писателъ, Е. Шумигорски, публикува въ Новое Врѣмя отъ 1/14 юлий 1912 слѣдното за св. Ольга: „Тая руска умна велика княгиня не е родомъ отъ гр. Плесковъ (Псковъ). Въ 10-я вѣкъ, когато е живѣла св. Ольга, рускиятъ гр. Плесковъ не е съществувалъ, а е имало градъ Плесковъ въ България... Архимандритъ Леонадъ, въ ръкописитѣ на графъ А. С. Уваровъ, въ единъ сборникъ отъ 2-та 1/2 на 15 а вѣкъ, е

Второ място не тегло, и първо по стойност, заема износа на продукти на почвата — 438 853 тона за 64 510. 826 лева в 1910 г., или 403 947 тона за 68 870.908 л. в 1913 г. Отъ това количество, 1910 г. 371.626 тона са зърнени храни и техни произведения. Но за същото това време, Браила изнася 964 445 тона и Галац 263 113. Тука, дѣто се касае за най-важния предмет на ромънския износ, мѣстото на Браила е неоспорвано, и никакви изкуствени усилия не са успѣли да ѝ отнематъ това мѣсто. Износа на храни дава най-категорично опровержение на всичко, което се говори около значението на Кюстенджа.

Интересно е, че отъ всичкитѣ изнесени храни, относително най-важно мѣсто заематъ именно овѣзи видове храни, които са характеристични и за земеделческото производство на Добруджа. Отъ 142 986 тона ечемикъ изнесенъ отъ цѣла Ромъния в 1908 г. (статистиката за сѣдѣ 1908 г. не съдържа отдѣлни данни за разнитѣ митници), прѣзъ Кюстенджа са изнесени 49 233 тона, а отъ всичкитѣ добруджански пристанища е изнесено 58 540 тона. Отъ 58 393 овесъ, колкото е изнесла Ромъния в 1908 г., на кюстенджанското пристанище принадлежатъ 28 783 тона, а изобщо на добруджанскитѣ пристанища 40 896 тона износъ. Докато отъ 714 338 тона износъ на жито отъ Ромъния в 1908 г., на Кюстенджа принадлежатъ едва 19 967 тона. Тѣзи цифри показватъ косвено, че Кюстенджа си остава на първо мѣсто едно пристанище за износа на добруджанскитѣ храни. И това го потвърждаватъ съвдущи ромънски економисти като цитирани вече г. Г. Кристодреску: „прѣзъ септемврий, октомврий и ноемврий се изнасятъ главно храни отъ Добруджа. Количеството на тѣзи продукти заема важно мѣсто въ възможната дѣятелностъ на нашето пристанище.“*)

Нѣто по износа на брашна, които възлизатъ въ категорията на хранитѣ и техни произведения, Кюстенджа не е въ състояние да съперничатъ съ Браила, при все че специални и комбинирани тарифи прѣсѣдватъ тази дѣлъ, и при все че специални бързи параходи трѣбватъ редовно отъ Кюстенджа за къмъ близкитѣ юточни пазари. Добруджа не притежава голѣми мелници, нѣкъ и производството на жито въ областта не може да даде животъ на голѣми мелници за износъ. И зтога при всичкитѣ жертви отъ страна на държавата, едвамъ нѣкои мелници отъ Букурещъ и Ясоница намиратъ по-малко доходенъ износъ прѣзъ Кюстенджа, а нормална вандъ става пакъ прѣзъ устието на Дунава.

При всичкитѣ потѣки дадени на износа на храни прѣзъ Кюстенджа, съ жостроуката на силози, съ специални тарифи по жем. птица, отъ Дунавскитѣ пристанища, съ комбинирани тарифи между желѣзнитѣ лѣтища и ромънскитѣ параходи, че дори и съ частни параходи, дружества, видѣхме че въ 1910 г. е изнесено 371.626 тона. Даже въ сравнение само съ Браила и Галацъ, Кюстенджа е вече прѣвъзходствува. Но изнесеното прѣзъ тѣзи дѣй пристанища още не изчерпва всичкитѣ износъ по Дунава. Голѣма частъ отъ хранитѣ не се спиратъ тука, а съ шепове, натоварени въ множеството дунавски пристанища отиватъ до Сулина, разположена при устието на едноименното дунавско устие, и тамъ трансбордиратъ въ голѣмитѣ морски параходи.

Хроника

Дунавския въпросъ. Прѣзъ изтеклата седмица, главния директоръ на желѣзницитѣ г-нъ В. Морфозъ е държалъ въ Българското Инженерно Архитектно дружество бѣседа по „Дунавския въпросъ“. Съ една въобща и дълбоко познание на въпроса г-нъ Морфозъ е изложилъ историческото развитие на свързанитѣ съ плаването по Дунава, въпроси отъ прѣди 100 години

*) G. Cristodorescu Portul Constanța 1905 г. стр. 15.

нашѣриятъ откъслекъ отъ старъ лѣтописъ, дѣто на право е казано: „Игоръ же (Олегъ) жени въ Болгарѣхъ, поятъ за него княжнемъ именемъ Ольгу. И бѣ мудра велика“. Българскитѣ прозводи на св. Ольга... обяснява много нѣщо... и думитѣ на знаменития водителъ Светослава: не хочу жити въ Киевѣ, а во Переяславѣ (болгарскомъ), ту бо сръда земли моея. Най-близкото лѣто до Ольга бѣлъ българскитѣ пресвитеръ, монахъ Григорий... Малуга, любимата Ольга имѣла сестра, сѣщо е била, навѣрно българка*.

По-нататѣкъ ще поменемъ и за Алексий Български, епископъ киевски. И тѣй, Ольга ще е отъ гр. Писковъ, при с. А. Воба, Новопазарско. Гр. Прѣславъ е бѣлъ днешното село подъ гр. Тула, Прѣславъ.

При Прѣславъ ситъ, вѣнчавъния на най-слабъ царъ Богоръ, чѣто имѣе било обрѣнато по гръцки на Богорисъ, и отъ него Борисъ, откато е приелъ той християнската религия, България почнала пакъ да се разширява. Слѣдъ това Борисъ отива въ манастиръ, и става царъ на народа на по-големитѣ му сина Владимиръ. Последниятъ починалъ да царува нехристиянски, Борисъ се връща въ гр. Прѣславъ, сваля Владимиръ и казва на прѣстола по-малкия си синъ, ученикъ Симеонъ, наричанъ затуй похутеръ. До когото се е свършило 26 годишното царуване на императора Василъ I (867—886), есевателъ на славянската дина-

до днесъ, а така сѣщо и въпроситѣ, които са били предметъ на станалата напоследѣтъ конференция въ Виена. Въпроситѣ за свободното плаване по Дунава; за работната служба; за Дунавската комисия; за крайбрежната комисия; за правилницитѣ, които трѣбва да уреждатъ плаването по Дунава; кому трѣба да принадлежи правото на контрола върху тѣзи правилници; трѣбва ли да се създаватъ тарифи и условия, които да улеснятъ трафика къмъ морскитѣ пристанища, или къмъ дунавскитѣ и необходимостта отъ създаването на едно чисто българско параходно дружество за крайбрежната служба, са били предметъ на обстойни разисквания.

На вниманието на читателитѣ. Въ нѣкой екземпляръ на миналия брой отъ в. „Добруджа“ машината е смачкала буквитѣ Не въ заглавieto на уводната статия „Независима България“.

Регистри на влашки. Нѣкой дребни германски чиновници са карали населението въ етапната зона, включително и въ българскитѣ села, да водятъ общинскитѣ регистри на влашки. Убѣдени сме, че това е работа на дребни чиновници, които трѣбва да бъдатъ теглени за ухо отъ началството нѣ.

Добруджанския конгресъ. Въследствие многобройнитѣ и повсемѣстни настоявания на добруджанското население за сливане на единъ добруджански конгресъ

за обмѣна на мисли, върху сръдствата за пълното и окончателно извоюване на нашата свобода, както и върху причинитѣ, които създаватъ възможности за съществуване и сега на ромънска пропаганда, централниятъ народенъ добруджански съветъ рѣши да свика такъвъ конгресъ на 8, 9 и 10 ноемврий, на който да взематъ участие и прѣдставители на всички дружества, които ратуватъ за свободата на Добруджа. Конгресътъ ще заседава въ Вабадагъ.

Коменданството на гара Добричъ обявява на всичкитѣ пазуващи г. г. офицери и войници по направление къмъ сѣверо-източния ни фронтъ и обратно за България, че се построи до самата гара образцовъ питателенъ пунктъ, съ единъ салонъ за почивка и спане. За г. г. офицеритѣ образцова по чистотата си ставъ съ 6 инсталирани съ най-чисти постелки крѣвати и отдѣлна стая за столова, гдѣто могатъ да намиратъ приятна почивка отъ дългия си пътъ.

ЗА ЗНАНИЕ. Подвалитѣ заявления отъ селата Сармюртъ, Камена и Бейдаутъ близки на лѣтницитѣ, полагнали въ рѣцѣтъ на нашитѣ съюзници, се умоляватъ да съобщатъ въ дирекцията на в. „Добруджа“, дѣ се намиратъ тѣ, въ Германия, окупирана Ромъния, или Австро-Унгрия и въ кой именно лѣтнически лагеръ. Само тамъ тѣ ще могатъ да бъдатъ освободени.

тия въ империята — Василъ, се казва Македонецъ. Той билъ отъ едно малко село при гр. Одринъ, който въ сръднитѣ вѣкове се е считалъ да е въ Македония. Тогазъ и Тракия (Ромъния) считали въ Македония. До 886 царувалъ миръ въ България, благодарение на дал новидността на тѣи двама владѣтели — словѣни. Почти едновременно съ смъртта на Іа, Василъ I (886) се билъ качилъ на българския прѣстолъ 25 годишниятъ Симеонъ. Последниятъ билъ отъ 8 годишната си възраст на учение въ Цариградъ. На Византийския прѣстолъ се качилъ тогазъ не по-малко възвучениятъ Василъ синъ Левъ (886—912). Мирътъ се продължилъ и при тѣзи царе, но той се нарушава благодарение на тоя императоръ, божемъ философъ, който се билъ повелъ по ума на жени и любимици. Той ще е билъ завидѣлъ на Симеона и — ето ви вражда между двама българо-словѣнски царе. Левъ VI се съюзилъ съ маджаритѣ, които къмъ края на 9-я вѣкъ (1835) се заселили между р. Тиса и р. Дунавъ отъ Онгрия (Буджака), лежащи въ сегашна Бесарабия и Молдова), гдѣто тѣ били минали Дунава. Симеонъ ималъ три сражения съ тѣи съюзници на империята, маджаритѣ, и се принудилъ да отстъпи въ гр. Силестра. Слѣдъ малко той се съединилъ съ печенегитѣ, единъ народъ отъ тюркски произходъ, който е живѣлъ неизмѣнно кога между Волга и Уралъ и е воявалъ много съ руситѣ. Съ помощта на печенегитѣ Симеонъ си отвърналъ на маджаритѣ (892), и

тогази именно последнитѣ се наставили въ днешна Унгрия. Въ 893 Симеонъ сключва успѣшно миръ и съ империята, слѣдъ което се трудилъ да съедини потѣсно всички словѣни, главно културно, което е починало още при царъ Борисъ, чрезъ разпространение християнството и образованието. За жалостъ, едновременно чрезъ царъ Симеонъ, възпитаникъ византийски, се въздорила между българо-словѣнитѣ византийщината; последната е прѣсѣдена у сръбитѣ и руситѣ отъ насъ. При Симеона България е владѣла и Сръбъ (Сърбия), още Влашко и Трансилвания съ столицния ѣ градъ Брашовъ (Яронпачъ), гдѣто и днесъ старото име на единъ кварталъ се казва Болгаръ. Въ 912 умира Левъ VI и остава за императоръ 7 годишниятъ му синъ Константинъ VII Порфирогенъ (Багрянородни) подъ регентство на стрѣка му Александъръ, единъ лѣтница. Александъръ оскърбява Симеоновы претенции. Въ 914 поема управлението Левовата жена Зоя, упишова се брачнѣятъ договоръ между Симеоновата дѣщеря и младия императоръ, Багрянородни (Порфирогенъ), и ето въ 914 война, въ която Симеонъ прѣвзема Одринъ и почва да се нарича цесаръ (императоръ) на българитѣ и гърцитѣ, които тѣгла нашитѣ царе са носили чакъ до падането на Българското царство подъ Турция. (Това разбира се, не ни дава право да претендираме за Гърция, както ромънитѣ — Добруджа за тѣй дѣто влашкиятъ князь Мирчо се нареклъ владѣтелъ и на Силестра).

(Слѣдва)

М а р т и р о л о г

На българите и турците — добруджански граждани, които ромъните сж отвлели като заложници и държат затворени въ салхани, затвори и открити пленнически лагери при специален мъчителски режимъ.

Продължение отъ брой 44.

с. Алмалий (Силистренско)

- 1370 Пейчо Димитровъ 9 г.
Куна Маринова 40 г.
Петъръ Мариновъ 12 г.
Антонъ Пашевъ 80 г.
Станчо Антоновъ 23 г.
Тодора Станчева 23 г.
Антонъ " 2 г.
Тодоръ Митевъ 40 г.
Костадина Тодорова 40 г.
Еленка " 16 г.
1380 Кодина " 12 г.
Атанаса " 7 г.
Иорданъ Тодоровъ 14 г.
Митю Саркуловъ 80 г.
Русана Игнатова 30 г.
Иорданъ Игнатовъ 15 г.
Иванчо " 12 г.
Рада Игнатова 7 г.
Димитъръ Т. Пенсолу 47 г.
Кодина Димитрова 45 г.
1390 Георги Димитровъ 20 г.
Иордана Тодорова 27 г.
Ненка Димитрова 15 г.
Пана " 10 г.
Мита " 8 г.
Иордана Георгиева 20 г.
Митю Тодоровъ 3 г.
Давидъ " 2 г.
Георги Н. Кеекиновъ 80 г.
Костадинъ Георгиевъ 20 г.
1400 Недѣлка Костадинова 20 г.
Станка Костадинова 4 г.
Тодора " 2 г.
Мита Димитрова 28 г.
Иванчо " 7 г.
Русъ " 3 г.
Мита Кулева 40 г.
Тончо " 14 г.
Иванчо " 19 г.
Мита " 16 г.
1410 Иванка " 12 г.
Русъ Славова 33 г.
Кодина " 9 г.
Петъръ Славовъ 4 г.
Елена Генова 28 г.
Еленка " 8 г.
Рана Тончева 28 г.
Русъ Тончевъ 3 г.
Стоянъ " 2 г.
Танасъ Калиновъ 40 г.
1420 Яна Танасова 40 г.
Дяка " 19 г.
Русъ " 15 г.
Мария " 12 г.
Петра " 7 г.
Танасъ Танасовъ 6 г.
Иванка Танасова 3 г.
Гина " 3 г.
Тодоръ Поповъ 40 г.
Васила Тодорова 40 г.
1430 Христа " 16 г.
Райна " 12 г.
Рада " 7 г.
Съба Еленова 33 г.
Калина " 10 г.
Русъ " 7 г.
Митю Еленовъ 3 г.
Драгни Диковъ 70 г.
Гертана Драгнева 70 г.
Санда Маринова 25 г.
1440 Нисторъ Мариновъ 5 г.
Шарбанъ Мариновъ 1 г.
Ангелъ Пейчиновъ 50 г.
Петра Ангелова 50 г.
1444 Петъръ Ангеловъ 14 г.

- 1445 Шарбанъ " 19 г.
Мария Ангелова 7 г.
Кирана Михалева 35 г.
Тодоръ Михалевъ 11 г.
Танаса Михалева 9 г.
1450 Пана Михалева 1 г.
Георги Тодоровъ 50 г.
Пана Тодорова 50 г.
Марина " 18 г.
Недѣлко Тодоровъ 14 г.
Ненка Тодорова 23 г.
Георги Тодоровъ 2 г.
Митю " 1 г.
Ивана Василева 30 г.
Недѣлко Василевъ 8 г.
1460 Пана Василева 6 г.
Тодоръ Василевъ 4 г.
Тодоръ К. Каракулевъ 50 г.
Танаса Тодорова 50 г.
Милчо Тодоровъ 10 г.
Иордана Тодорова 15 г.
Иордана Александрова 25 г.
Тодоръ Александровъ 3 г.
Яна Петкова 23 г.
Велико Петковъ 2 г.
1470 Стефана Драганова 35 г.
Мария " 12 г.
Добра " 9 г.
Иорданъ " 4 г.
Тончо Русевъ 65 г.
Мария Тонева 65 г.
Маринъ Тоневъ 20 г.
Русъ Маринова 20 г.
Петъръ Тоневъ 17 г.
Мария Тонева 16 г.
1480 Енчо Драгановъ 60 г.
Ивана Енчева 60 г.
Иванъ Енчевъ 14 г.
Драганъ " 10 г.
София Василева 35 г.
Димитъръ Василевъ 12 г.
Съба Василева 14 г.
Куна " 8 г.
Колъ Гайдаровъ 65 г.
Ивана Колева 42 г.
1490 Колъ Колевъ 13 г.
Ивана " 12 г.
Гертана " 17 г.
Недѣлка " 9 г.
Митана " 6 г.
Русъ " 3 г.
Никола Драгановъ 65 г.
Калина Николова 95
Кодина Славова 25 г.
Тодоръ Славовъ 2 г.
1500 Мария Павлова 22 г.
Калина Павлова 1 г.
Добра Ганюва 35 г.
Николай Ганювъ 12 г.
Калинка Ганюва 10 г.
Митана Генова 2 г.
Марина Димитрова 34 г.
Мита " 15 г.
Кодина " 12 г.
Петко Димитровъ 11 г.
1510 Гъна Петрова 30 г.
" 14 г.
Иванка " 9 г.
Станчо Петровъ 7 г.
Тодорка Петрова 5 г.
Иванка " 2 г.
Ангелъ Кулевъ 75 г.
Тодора Ангелова 75 г.
Мария Еленова 28 г.
Ангелъ Еленовъ 2 г.
1520 Добра Иванова 28 г.
Георги Ивановъ 12 г.
1522 Василка Иванова 8 г.

- 1533 Калинка " 5 г.
Иорданка " 2 г.
Георги И. Узаревъ 45 г.
Митана Узарева 43 г.
Ангелъ И. Узаревъ 14 г.
Гено " 16 г.
Маринъ " 5 г.
1530 Иордана И. Узарева 2 г.
Русана Игнатова 38 г.
Иордонъ Игнатовъ 12 г.
Георги " 10 г.
Митана Игнатова 4 г.
Ана Ованесова 60 г.
Василка " 20 г.
1537 Марийка " 15 г.

с. Алфатаръ (Силистренско)

- 1 Восилъ И. Кармански 15 г.
2 Иванъ Данковъ 65 г.
3 Михалъ И. Мопански 56 г.
4 Димо Недевъ 55 г.
5 Митю И. Сжбновъ 33 г.
6 Иванъ " 28 г.
7 Михалъ Г. Терзенски 17 г.
8 Стоянъ Кирановъ 52 г.
9 Василъ Русевъ 38 г.
10 Чернко Русевъ 34 г.
11 Енчо С. Поповъ 38 г.
12 Михалъ П. Тоневъ 18 г.
13 Михалъ Андреевъ 10 г.
14 Стефанъ Мариновъ 77 г.
15 Георги Ст. Мариновъ 45 г.
16 Михалъ Г. Миневъ 37 г.
17 Петъръ С. Райчовъ 45 г.
18 Петъръ Валевъ 56 г.
19 Вожилъ С. Райчовъ 57 г.
20 Иванъ Д. Кюмюрджиски 17 г.
21 Аносъ Кировъ 51 г.
22 Вълчо И. Воднаджиски 53 г.
23 Иванъ Георгиевъ 61 г.
24 Георги Д. Лазаровъ 33 г.
25 Митю С. Драганчевъ 31 г.
26 Жено К. Каракача 41 г.
27 Петъръ А. Енковъ 33 г.
28 Тодоръ Ст. Тоневъ 27 г.
29 Цако Р. Кударовъ 31 г.
30 Маринъ И. Маричевъ 33 г.
31 Марчо Стойковъ 56 г.
32 Господинъ Геновъ 37 г.
33 Ангелъ Геновъ 33 г.
34 Тодоръ А. Казановъ 34 г.
35 Стойчо В. Терзиловъ 37
36 Енчо Великовъ 59 г.
37 Митю И. Паскалевъ 17 г.
38 Димитъръ С. Шинковъ 34 г.
39 Иванъ Т. Банковъ 29 г.
40 Бето И. Тодоровъ 31 г.
41 Слва К. Тодоровъ 33 г.
42 Димитъръ Ангеловъ 71
43 Иванъ М. Боримечковъ 51 г.
44 Начо П. Невевъ г.
45 Стоянъ Х. Кутевъ 25 г.
46 Юрданъ Ж. Кутевъ 26 г.
47 Иванъ Е. Куртевъ 29 г.
48 Алексъ Д. Ташевъ 34 г.
49 Колъ Р. Златевъ 31 г.
50 Митю С. Камбуровъ 59 г.
51 Георги К. Златевъ 43
52 Славъ М. Камбуровъ 31 г.
53 Дочо Златевъ 76 г.
54 Михалъ Ст. Чалковъ 25 г.
55 Михалъ Д. Ташевъ 53 г.
56 Иванъ Т. Вълковъ 25 г.
57 Кънчо Хр. Стоевъ 26 г.
58 Русъ И. Тарболловъ 18 г.
59 Стоянъ Панайотовъ 53 г.
60 Господинъ И. Арабаджиевъ 37 г.
61 Райчо Славовъ 57 г.

- 62 Господинъ И. Н. Аврамовъ 16 г.
63 Колъ Хр. Маджаровъ 16 г.
64 Друмъ Сивовъ 61 г.
65 Рачо П. Сивовъ 26 г.
66 Иванъ Г. Т. Калевъ 19 г.
67 Кръстю Янковъ 54 г.
68 Иванъ П. К. Ивановъ 48 г.
69 Иванъ С. Димитровъ 15 г.
70 Михалъ С. Шинковъ 14 г.
71 Тодоръ И. Жардашевъ 35 г.
72 Георги И. " 32 г.
73 Иванъ С. Марчевъ 16 г.
74 Михалъ Г. Сжбчевъ 51 г.
75 Янко П. Янковъ 61 г.
76 Маринъ В. Танасовъ 34 г.
77 Иванъ Г. Вьндевъ 19 г.
78 Пеню Черневъ 41 г.
79 Никола Ж. Пеневъ 36 г.
80 Димитъръ Господиновъ 51 г.
81 Пенко " 61 г.
82 Пана С. П. Господинова 12 г.
83 Георги С. Ваниловъ 15 г.
84 Ангелъ П. Данчевъ 37 г.
85 Иорданъ П. Данчевъ 51 г.
86 Иванъ Р. Кърковъ 55 г.
87 Ради Г. " 21 г.
88 Ангелъ М. Ристанлиски 57 г.
89 Господинъ Петрановъ 16 г.
90 Господинъ П. Петрановъ 61 г.
91 Стойко М. Черневъ 23 г.
92 Георги Петрановъ 37 г.
93 Никола К. Динковъ 53 г.
94 Иванъ М. Куприджински 27 г.
95 Русъ К. Златевъ 56 г.
96 Иванъ М. Ристанлиевъ 51 г.
97 Дженко С. Ристанлиевъ 18 г.
98 Тодоръ Кънчевъ 36 г.
99 Тодоръ М. Кънчевъ 55 г.
100 Михалъ Кънчевъ 25 г.
101 Георги И. Чирпанлиевъ 59 г.
102 Иванъ Тасевъ 43 г.
103 Матко Марковъ 43 г.
104 Ангелъ Андреевъ 49 г.
105 Йор. И. Марчевъ 48 г.
106 Димитъръ И. Златаровъ 39 г.
107 Недѣлко И. Златаровъ 25 г.
108 Христо Тоневъ 56 г.
109 Иванъ Николовъ 61 г.
110 Иванъ Т. Бозергановъ 51 г.
111 Стефанъ И. Бозергановъ 23 г.
112 Григоръ Поповъ 37 г.
113 Тодоръ В. Кожухаровъ 33 г.
114 Георги Ковачевъ 71 г.
115 Янко Г. Ковачевъ 26 г.
116 Иванъ И. Каранански 53 г.
117 Петъръ Радевъ 36 г.
118 Христо Жейновъ 61 г.
119 Стоянъ Тончевъ 41 г.
120 Димитъръ Г. Попчевъ 31 г.
121 Димитъръ И. Гавазовъ 41 г.
122 Вьндю П. Крачуновъ 55 г.
123 Димитъръ Парашевъ 23 г.
124 Стою М. Ченевъ 23 г.
125 Вожилъ И. Овчаровъ 25 г.
126 Черни Ю. Петровъ 25 г.
127 Колъ Димитровъ 19 г.
128 Стани И. Калишевъ 59 г.
129 Илия И. Кардашевъ 25 г.
130 Иванъ Р. Арабаджиевъ 38 г.
131 Ради Н. Кърковъ 28 г.
132 Георги М. Геновъ 16 г.
133 Юрданъ Йор. Уноровъ 16
134 Съба Д. Сжбевъ 15 г.
135 Митю Д. Кумудраджиевъ 18 г.
136 Юрданъ Г. Дичевъ 26 г.
137 Иванъ С. Райчевъ 59 г.
138 Златъ П. Сивовъ 18 г.

Слѣдъ.